5. Mirùm vermes in inteſtinis ad quæ quoque *napellus* pervenit non necatos fuiſſe, ſiquidem ipſi tanta vis deleteria inſit. Fortè vel murium vel muſcarum, Napelli alexiteriarum, naturâ dotati erant. Si omnino tales muſcæ aut mures exiſtant aut illis fidendum ſit.

CAPVT XII.

De Cocculis.

DE quibus Vid. *Cl. Johan. Bauhin. Hiſtoriar. Plantar. l. 3. cap. 155. p. 348.*

Hiſtoria I.

FEli maſculo adulto d. 28. Decembr. 1677. horâ 9. antimeridiana jejuno dedi præſentibus *Exc. D.D. Heinrico Screta* & aliquot Candidatis & ſtudioſis Medicinæ *Coccularum* contuſarum & cum juſculo permixtarum drachmas duas. Cochleatim infudimus juſculum, cujus magna portio antequam deglutiret ex ore effluebat, protinus tamen mucoſum factum vidimus, nihilominus prope drachmam in ventriculum admiſit. A vinculis liberior os lambit. Statim poſt intruſum juſculum, inſtar canis curſu longè defatigati, celerrimè linguâ exſertâ & hiante ore reſpirare cœpit & paulòpoſt quaſi exterrita ſuccutiebatur. Vix octante horæ elapſo convelli cœpit & primum convulſa jactabatur ad pedis unius & duorum diſtantiam; tum inter convulſiones, tum ab illis libera ſæpius lamentabilem vocem edidit: ſpuma ſatis copioſe ex ore ſtillavit: ſemel manifeſtè vomere conabatur: nunquam alvum ſolvit: nec multum eminxiſſe obſervatum fuit, quamvis permictiones importunæ ipſam ad cocculas damnarint.

rint. Paulò pòst convulsiones invaluerunt creberrimis paroxysmis & omnis generis, imprimis ὀπισθότονῳ & tetano; non rarò solummodo pedibus tremebat. Post paroxysmos aliquoties ceu mortuus jacuit. In ipsis paroxysmis & dum à convulsionibus liber erat, sæpiùs nullum motum cordis, nullamque respirationem animadvertere potuimus: ambo motus nunc sponte, nunc compresso & constricto atque etiam succusso pectore redierunt, statimque rursus convulsiones ordiebantur pari vehementia: inter convellendum cauda mirè intumuit & arrecta fuit. Ferè ad extremum vitæ oculi splendidi fuerunt; circa finem vitæ retrahi videbantur: tunc quoque jam diu mortuus credebatur; post succussiones tamen denuò iteratò convellebatur atque vocem querulam, sed submissam, edidit.

Ante 10. antimeridianam vivere desiit. Aperto abdomine ventriculus rugosus & anfractuosus quasi conspiciebatur, ac circa principium antri pylori aliquantulum contrahebatur & coarctabatur, sed motu lentissimo; paulò pòst amplior & superficies planior evasit, diuque talis mansit & non nisi leviculè se subinde contrahendo & corrugando mutabatur. Intestina à pyloro ad finem recti diu motu peristaltico movebantur, qui motus nunc à pyloro supernè, nunc infernè, nunc circa medium incipiebat, & nunc sursum nunc deorsum vergere videbatur, idque diu, quamdiu sc. intestina calebant.

Venæ gastricæ, epiploicæ, mesentericæ & porta admodum sanguine tumebant. Intestina motu peristaltico contracta durissima & quasi cartilaginea videbantur: foris conspicui erant, præter rugas circulares, etiam sulci recti. Cavum hepatis rubicundius erat parte convexâ, atque ibi manifestè apparuit illud ex minutis glandulis compositum. Vesicula bilaria bile virescente turgebat. Pancreas molle mansit. Lien saturatè rubescebat: Renes pallebant. Aperto thorace, pulmones sinistri lateris subalbi cum aliquo rubore permixti, in dextro latere rubicundiores

erant : in utroque latere lobi inflati erant, adeo ut pulchre in ipsorum extremitatibus *Vesiculæ Malpighianæ* conspicerentur; Vena cava ascendens & descendens, item azygos & intercostales sanguine valde distentæ erant. Cor ejusqué auriculæ sanguine admodum turgebant; dextro ventriculo inciso copiosus & fluidissimus emanavit; ex sinistro verò, supernè presso corde, cum impetu prosiliit: in neutro ventriculo vel auriculis ne minimus quidem grumulus observari poterat, cum tamen extravasatus brevi grumesceret.

Ventriculo à gulâ ad pylori finem supernè inciso, ipsum plenum muco viscido cum jusculo & *coccularum* pulvere mixtis invenimus; quibus detersis anfractus albicabant, & alicubi paulum magis quàm alias observatur rubebant, non tamen manifestè inflammati erant. Intestinis à pyloro ad finem recti incisis, sub pyloro in duodeno pauxillum de jusculo muco permixto offendimus. In reliquo ductu ad finem ilei ne minimum vestigium harum apparuit: imo omnia vacua & exsucca erant, mucusqué ipse paucus & condensatissimus fuerat : reperimus vermem unum latum, adhuc vivum & plures lumbricos teretes. Circa insertionem ductus bilarij & pancreatici, nec bilis vel alius liquoris guttula visa fuit. Intestinum cœcum & principium recti, plena erant substantiâ pultaceâ pallidè flavescente: in fine recti aliquot scibala sicca & indurata detinebantur. Rectum à sordibus mundatum intus rubicundius cum suis anfractibus fuerat ventriculo.

Inclinatis pulmonibus ad latus vidimus per ductum thoracicum, lympham omnis inquinamenti expertem transparere.

Scholia.

Scholia.

1.

Cocculas acrimoniâ linguæ papulas ferire quilibet, illis leviculè admotis experiri potest, atque in hoc catto manifestè patuit, dum quamprimum unum alterumve cochlear, jusculo pulvere illarum permixto, mucus copiosè tum solus tum cum ingestis emanavit. Acrimoniæ & rosionis effectus quoque erant dolor quem & antequam convulsiones erumpebant, & postea querulo & vehementi clamore prodebat; deinde succussio totius, quasi vellicando subito exterritus fuisset: denique convulsiones brevi emergentes, illæque atrociſſimæ & frequentissimæ, neutiquam exinanitioni, cujusmodi nulla unquam facta fuit, multo minus impletioni, cum intra ventriculum perstiterint, adscribendæ.

2. Convulsiones evenerunt non principio nervorum afflicto, cum quicquid jusculi *coccularum* pulvere imprægnati ingestum fuerat, omne intra fines ventriculi includeretur, nec quicquam ad intestina pervenerit, nisi pauxillum quod sub pyloro in duodeno occurrerat, forte illuc detrusum dum forfex per pylorum adigebatur, nam quamvis emortuo catto intestina diu motu peristaltico sursum deorsumque moverentur, motus nunc à pyloro, nunc infernè inciperet, quin etiam principium antri pylori coarctaretur, nihil tamen de jusculo hoc in reliquo duodeno, aut cœteris intestinis reperiebatur, imò adeo ex succa erant, ut in illorum cavo nihil ex vesicula bilaria, nihil ex pancreate, nihil ex glandulis intestinalibus proliceretur, quod utique factum fuisset, cum vix in os ingestum, copiosè salivam moverit. Dein lympha nitidissima, omnis coloris peregrini expers in ductu thoracico conspiciebatur. Denique vix octante horæ

elapso aderant convulsiones,quo temporis spatio brevissimo vix tinctura à muco viscido è *cocculis*, jusculo etiam frigefacto,commixtis elici potuisset. Accessit his arctissima gulæ & stomachi constrictio,unde nec vomuit nec purgabatur; cujus contractionis etiam vestigia post mortem apparuerunt. Certè si tinctura ad intestina & hinc ulterius emanasset,etiam vermes necasset, ex quibus imprimis lumbricus latus manifestè vivebat,quibus procul dubio æquè ac piscibus, pediculis aliisque insectis funestus est. Multò minus evenerunt convulsiones, nervorum ductibus & plexibus inter cerebrum & ventriculum intermediis,affectis, cùm illuc non nisi cum sanguine tinctura pervenire potuerit, quod priùs affecto cerebro & cerebello neutiquam contigisset.

Cùm igitur neque principio nervorum, neque ductu intermedio affecto convulsiones factæ fuerint, necessariò excitatæ fuerunt,illorum extremitatibus ad interiora ventriculi, imprimis ad stomachum & pylorum desinentibus afflictis,ab acrimonia & mordacitate *coccularum*, quæ vel solâ affrictione subitò suam vim in linguâ exserere solent. Non equidem ventriculum *Cocculæ* multùm inflammarunt, multò minus exulcerarunt, quod fortè ob brevem moram in ventriculo & citam mortem factum fuit, nam antequam hora elaberetur vivere desiit: nihilominus in tam brevi temporis spacio,superficiem muco copioso munitam, rubicundiorem effecerunt, deteriorem labem allaturæ, si diutius in ventriculi interiora virus suum exserere,ac sævire licuisset. Extremitates afflictę in consensum rapuerunt ramulos vagi paris medii ventris visceribus inservientes,unde statim post infusum jusculum, concitatissimè cum lingua exserta & anxietate quadam respirare cogebatur: paulo post in consensum rapta fuit medulla oblongata, unde vehementissimæ convulsiones, quibus etiam totum corpus à statione sua ultra duos pedes jactabatur, eveniebant, quæ etiam per momenta invaluerunt. Oculis aliquandiu suus nitor perstitit, quia cerebrum minus in principio

patie-

patiebatur, quod tamen in posterum non immunè perstitit, tunc sc. quando oculi retrahebantur, nec compulsus, concussus, vellicatus aliquandiu ante obitum, ullius rei sensum se habere testabatur. A paroxysmis aliquales, sed breves, induciæ concedebantur, quia spiritibus dissipatis motum nullum efficere aliquandiu poterant; mox tamen pristinam telam perficere, stimulatis illorum extremitatibus, conabantur.

3. Mortuus est non ob narcosin aliquam, cùm convulsiones, ad extremum vitæ durantes, nullius stuporis indicium sint, & post paroxysmos torvè circumspectaret. Nec grumefactioni sanguinis causa mortis adscribi potest, cùm post mortem sanguis in ventriculis & auriculis cordis, item in vasis majoribus fluidissimus manserit, nec vel minimus grumulus ullibi apparuerit. Potiùs causa mortis erat cor in motu suo penitus enervatum, quod partim factum fuit, dum ob fibrillas nerveas, vasis majoribus maximè arteriæ aortæ & pulmonibus circumjectas & constrictas, sanguinis expulsio impediebatur; partim dum à sævissimis & frequentissimis convulsionibus spiritus animales dissipati fuerunt, nam ante obitum non solum omnes musculi langueſcebant, sed etiam cor ipsum in & post paroxysmum à motu cessabat, redibatqué presso corde aut succusso pectore: tandem sanguinem planè non amplius perpellere valuit, quod testabantur ventriculi, & auriculæ cordis & venæ omnes etiam pulmonicæ, sanguine turgidæ. Mortuus est inter inspirandum potius quàm exspirandum, unde vesiculæ *Malpighianæ* conspicuæ.

I.

Ab Exc. D.D. *Chriſtophoro Hardero*, communicata.

Die 8. Nov. 1678. cani venatico, novem ferè annorum, carnoſo tamen, valido & robuſto *coccularum* in pulverem redactarum drachmas circiter duas exhibuit. Elapſo vix dum mediæ horæ ſpatio, toto corpore, ac ſi frigeret, tremuit: in hortulum traductus gramen lambere, ſubinde devorare cœpit: brevi ventriculus ad vomitum urgebatur, qui & paulò pòſt ſequebatur: unâ atque alterâ vice ſtomacho per vomitum à cibis evacuato, tremor artuum in motus convulſivos mutabatur: rictum ſæpiùs deducebat vero ſpaſmo cynico: ſtans eructabat plurimum ſalivæ tenuiſſimæ, ab ore pendulæ: motus ventriculi nauſeabundus identidem rediit: tandem humi proſtratus, horrendas convulſiones univerſales ad quartam ferè horæ partem paſſus eſt. Tandem remittente ſenſim violentâ iſta artuum extenſione & convulſione, (non tamen ventriculi, qui perpetuò ad vomitum irritabatur & ſine intermiſſione ſpumam eructabat) paulatim canis ſe recollegit, caput erigere, ſurgere ac pedibus inſiſtere conabatur: quod tamen effectum dare minimè potuit, ſæpiùs enim recidit, pedesque poſteriores corporis onus ferre recuſarunt; vacillavit inſtar temulenti, oculi caligine ſuffuſi, ut oblata & accedentes non videret, nec acclamantes audivit. In hoc ſtatu ferè per horam manſit. Poſtea in ſecundum paroxyſmum epilepticum delapſus eſt, priore tamen mitiorem & breviorem, quo ceſſante ſenſim reviviſcere cœpit, robur artubus rediit, firmo talo ſtetit, torpor, oculorum caligo & temulentia diſcutiebantur, ſtomachus quievit, ſuâque ſponte convaluit. Globus ſclopeti per caput trajectus vitam ſuſtulit. Canis eviſcerationi

scerationi subjectus ostendit in ventriculo magnam spumæ copiam & in fundo cibos : detersâ spumâ ventriculus non usque adeò alteratus vel inflammatus, at rubicundior debito erat : ut & intestinorum interna superficies : glandulæ verò nec prominentiores nec rubentiores erant : Nihil *coccularum* in intestinis occurrit.

II.

A Doctissimo D. *Melchiore Hurtero*, Med. Lic. communicata.

Die 8. Januar. 1678. horâ 1. pomeridianâ caniculæ viginti horis jejunæ, *coccularum* contusarum drachmas tres cum pane in bolos redactas exhibuit. Post quadrantem horæ oculis frequenter, ceu obdormitura, nictavit, mox, ceu ab insomniis territa & expergefacta, caput succussit iteratis vicibus, os lambit, semel atque iterum oscitavit ; sequebantur vomitus ; primum evomuit cibi reliquias crassas & bolos ex *cocculis* ferè integros, hinc materiam pultaceam crassiusculam, postea tenuiorem flavescentem, tandem mucum tenacem album, cujus partem dimidiam ab ore pendentem resorpsit. Ab illo tempore valdè inquieta fuit, surrexit, mox rursus decubuit, frequenter os nunc lambit, nunc aperuit, nunc clausit & maxillas ac si manderet, versavit : exporrecto capite torvè circumspexit : parietes delingebat : celerrimè ceu à longo cursu defatigata, exsertâ & varie commotâ linguâ, respiravit, subinde murmuravit, caput succussit ; pedes tremuerunt : semel voce submissâ & ore propè clauso latravit. Nondum horâ elapsâ adhuc semel evomuit mucum tenacem spumeum, subflavum : pedibus anterioribus insistens caput erexit, tremebundæ caput succutiebatur : subinde totum

totum corpus motu convulsivo tentabatur : aliquandiu oculos unico objecto obversos immotosque tenuit. Post horam elapsam saliva copiosissimè ex ore ultra horæ quadrantem emanavit : stupida, ceu omni sensu privata, jacuit, nec baculo percussa ictus percepit ; interdum totum corpus concutiebatur, quandoque solùm pedes posteriores tremebant, erecta stare nequiit : semel, instar canis ad iram concitati, murmuravit : tandem capite in terram extenso, clausis oculis, ceu somno obruta jacuit & paulisper quievit : somno finito surrexit, sensus omnes recuperavit, hinc inde cursitavit : & secundâ à *cocculis* devoratis horâ, nihil adversi amplius passa est. Vegetæ post dimidiam horam *coccularum* drachmæ duæ cum jusculo carnis ingestæ fuerunt, quas post horæ quadrantem evomuit, nullo subsequente alio symptomate, quàm iteratâ capitis succussione. Die 9. Januar. ter *cocculæ* non parva dosi datæ fuerunt : Primum ante meridiem, unde per alvum egessit fæces atro flavescentes. Post meridiem bis exhibitæ nihil nisi vomitum excitarunt. Die 10. Januar. ante meridiem rursus drachmæ tres *coccularum* intrusæ fuerunt, nullo subsequente symptomate notatu digno, quin potius unâ atque alterâ horâ elapsâ ipsi appetitus rediit, objectos cibos avidè devoravit atque integrè convaluisset, nisi ad nucem vomicam damnata & hujus vim expertura aliter ejus curiositati inservire coacta fuisset.

Scholia.

I.

Cocculæ symptomata in cane & canicula excitarunt invasionis ordine & sævitiâ, non disparia iis quæ *Cicuta aquatica* in hominibus, canibus & lupis effecit. In cane vomitum præcesserant tremor, ceu à frigore, vel potiùs rigor quidam : in canicula

nicula quidem vomitum anteceſſit quædam ſomnolentia, quam prodidit oculorum nictatione & oſcitatione, quæ tamen non verè talis erat, nam caput ſuccutiebatur mox ſubſequente vomitu; potius præ anxietate & graviſſima ventriculi afflictione ſomnum ſimulavit, quam vehementem fuiſſe innuere videtur reſpiratio anheloſa, exſertâ linguâ. Poſt contenta ex aſſumptis, evomuerunt mucum viſcidum, flavum, album, ſpumeum; inſuper irrito ſucceſſu diu ad ulteriorem vomitum ſtimulabantur, convellebantur particulariter & univerſaliter cum omnium ſenſuum amiſſione ac quietis artubus ceu ſenſibus orbi jacebant, quod imprimis in lupis à *cicuta* præſtitum obſervavi.

2. Motus convulſivos in cane & canicula *cocculæ* excitarunt non egreſſæ ventriculi terminos, & ſolummodo ejus interiora affligendo, nam in cane inteſtina nihil *coccularum* poſt mortem oſtenderunt, nec obſervatum fuit has per alvum ſeceſſiſſe: Canicula bolos ferè integros vomuit. Inſuper manifeſtè Præſes ſyſtematis nervoſi primùm particulares convulſiones integris ſenſibus imperavit, antequam in furias artus Epilepſiam concitavit, quam ſtupor à ſpirituum animalium confuſione potiùs, quam jactura excepit.

3. Symptomata in cane & canicula ſatis clarè probarunt *cocculis* ineſſe vim calefacientem & impensè irritantem nec Helleboro albo valdè diſſimilem, quod etiam confirmat rubor ſuperficiei ventriculi & inteſtinorum ſive à fermento ventriculi inteſtinis communicato & coccularum acrimonia imprægnato, ſive à bile commota excitatus fuerit.

4. Utcunque *cocculæ* felem interfecerint citiſſimè ac plurimis animalibus lethiferæ ſint, canem tamen & caniculam larga ſatis doſi ingeſtæ, poſt ſuperata vehementia ſymptomata denuo ſævientes interficere nequiverunt, fortè quia vetul erant ac fibras robuſtiores Cor nactum erat, quas non tam facilè, ut in junioribus aliisque animalibus enervare valuerunt. Nec ſanguis

ob motum Cordis vel abolitum vel admodum turbatum in vasis subsistens grumefactus fuit, aut si qua coagulabatur, nullum tamen valetudini damnum attulisset, quin potius citra alexipharmacorum aliorumve dissolventium usum supervixissent, nisi globus plumbeus cani & Nux vomica caniculæ vitam abstulisset.

5. Canicula superato primo acerrimo conflictu, minus postea à *cocculis* crebrius & copiosè ingestis lædebatur, nec tanti tumultus excitabantur, non quòd ventriculus in tam brevi & acerbo tyrocinio veneno assueverit ac ventriculo familiarius redditum fuerit, nec quòd ventriculi membrana nervea stupidior facta adversùs injurias *coccularum* induruerit, nam eundem sensum quem priùs habuit, retinuit, appetiit, oblata avidè devoravit, sed potius propterea, quia ventriculi tunica mucosa, à muco poros ejus oblinente mundata, permisit, ut spicula *coccularum* citiùs membranam nerveam ferirent, unde insurgentes fibræ *cocculas* maturè eliminarunt per vomitum & secessum: fortè etiam multum fermenti benignioris in fundo ventriculi aderat, post longa irritamina ex arteriis eliciti, quod acrimoniam *coccularum* infregit.

CAPVT XIII. De Nuce Vomica:

Historia I.

CAtello projectitio trium circiter septimanarũ, 16. Jul. 1676. limaturæ *Nucis Vomicæ* drachmam dimidiam, hora secunda pomeridiana, cum *Nob. D.D. Heinrico Screta à Zavorziz* lacti permixtam infudi. Aliquandiu nihil p. n. observatum fuit, nisi quòd vagiret: elapso horæ quadrante caput subinde succutieba-